

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. **Opravništvo**, na katero naj se blagovoljjo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Prepir mej Rusi in Kitajci.

(Spisal J. D.)

III.

Jasno je iz navedenega, da je Kuldža sè svojimi izvrstnimi naravnimi mejami za Ruse v srednji Aziji silno važna; ravno tako jasno je, da se Kitajci ne morejo na nobeno pravico opirati, kajti Rusi niso Kuldže odtrgali od kitajske države, nego dobili so jo, ko se je sama od nje odcepila ter postala samostalna; da, niti na narodnostni moment se ne morejo sklicevati, ker v celem Kuldži nij najti Kitajcev, kateri bi si želeli s Kitajsko združeni biti; ravno nasprotno, prebivalci smatrajo združenje s Kitajsko kot največje zlo, katero jih zadeti more; tudi kitajska vojska nij takova, da bi Rusom dosti dela prizadjala, Rusom, katere je še le pred par leti ves svet občudoval kot hrabre in izurjene junake.

Kaj je torej Ruse pripravilo, da so se odločili Kitajcem severni del Kuldže prepustiti, in dovoliti njihovim druhalim, da prekoračijo Iren-Chabirgan, in posedejo del te naravne trdnjave?

Uzrok temu moramo iskati v Londonu! Vodil je takrat angleško politiko jud Beaconsfield, zagrizen sovražnik Rusov, kateri je, kjer se mu je le prilika ponujala, Rusom zapreke delal. Plemeniti lord imel je namreč manijo, da Rusi na drugo ne mislijo, kakor, kako bi Angleško uničili; in kakor je slavni vitez Don Kihot celo veterne mline napadal, ker si je domišljal, da so velikani, tako si je tudi on nevarnosti za Angleško domišljal, iz katerih jo je sè svojim postopanjem proti Rusom rešiti hotel. Najbolje se je pa bal za svojo Indijo; mislil si je, zdaj zdaj se bode vzdignila katera ruska vojska, da jo mahne čez Afganistan in Angleže iz Indije iztira. Da tej, po njegovih mislih, strašno silnej nevarnosti v okoliščini pride, izvil je iz trte prepir z Afganistanci, da si je podjarmi, da napravi iz njihove zemlje močan jez, kateri bi branil Indijo pred valovi ruskega morja in da si tukaj sezida trdnjavo, iz katere bi vedno žugal Rusom v srednji Aziji ter tako njihovo pozornost od Bospora in Carigrada odvrnil. Zategadelj morala je Rusija obrniti vso svojo pozornost na dogodke v Afganistanu, da tukaj po vsakej ceni angleške osvojitve politiki nasproti deluje. Vojska s Kitajci bi jo pa v tem zelo motila, zato se je, če tudi s teškim srcem odločila, Kitajce nekoliko zadovoljiti in se tako vojski z njimi odtegniti. Jedino to je Ruse pripravilo do tiste pogodbe.

Kakor so se pa uže prej vsi čudili, da so Rusi to pogodbo sklenili, tako so bili zdaj iznenadeni. Bodi si, da je res nov, vojeviti duh Kitajce prešinil, zaradi zmagovitega boja z

Mahomedanci, kakor jedni pravijo, bodi si, da je tudi tukaj imel Beaconsfield svojo roko, kakor drugi trdè, Kitajci so pogodbo zavrgli in poslanca, ki jo je sklenil, obsodili na smrt. Ruski poslanec v Pekingu se je zastoj trudil diferencije poravnati; prepričal se je, kakor „Nov. Vrem.“ poroča, da bi vsak ustopek (koncesija) od ruske strani Kitajci smatrali kot znamenje slabosti in strahu, kar bi še le jeden povod več bil, da pričnejo boj. Boj je tukaj neizogibljiv. Ali mej tem časom izvršila se je na Angleškem vrlo znamenita sprememba; Beaconsfield moral je odložiti vodstvo Angleške iz svojih rok, in na njegovo mesto stopil je Rusom če ravno ne prijazen, vsaj jim tudi nesovražni Gladstone. Kakor je prej Beaconsfield blepel Afganistan podvreči, ravno tako želi Gladstone to Angležem osodepolno zemljo čem prej zapustiti. Njihova vojska je uže začela Afganistan zapuščati.

Od te strani so torej Rusi varni, in ker tudi v Evropi nijso nikjer v prepire zapleteni, odpal je uzrok, zakaj so se tako izogibali vojske s Kitajci. Sedaj jim lahko rečejo: „Vi hočete boj? Dobro, mi smo pripravljene!“

Ali, da se boj, kakor je obično, pripravila, pride še jeden kitajski poslanec, Tsenghon, iz Londona v Peterburg, ki se bode po 1. juliju z Rusi pogajal, se ve, brez vspeha. Rusi in Kitajci hitijo vojsko rivati na meje, in ko bodejo dovolj pripravljene, se pogajanje pretrga, ter začnejo vojske svojo nalogo. Saj novejša poročila se vsa v tem vjemajo, da se Kitajcem ne vidi, da bi hoteli popustiti, a tudi Rusi ne kažejo popustljivosti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 23. julija.

„Schützenfest“ na Dunaji je imel vtorek posebno slab dan in to vsled neprenehane hujskanja po dunajskih časopisih nemških judov. Od prvega dne cele slavnosti notri do denes so židovske novine pisale tako skrbno, da je to samo nemška slovesnost, katero je priredila ustavoverna stranka — brez nje da bi se kaj podobnega ne moglo prirediti, vsi drugi avstrijski narode bi tega ne mogli. Potem pa so se jako hudovali nad Eduardom Koppom, predsednikom strelnega centralnega odbora, ker je vladi zastavil svojo besedo, da bode ostala slavnost do konca nepolitična. Vtorek se zberó nemški študenti, recte judje, ker družih študentov zdaj nij na Dunaji, pri „schützi“, tam prično napivati na svobodo in na „ustavoverno stranko“ in sploh politiko tirati in vpletati v svoje govore. Dr. Kopp vstane, ter jim prepove take govornice rekoč jim, naj ne pozabijo, da so Avstrijci! Potem pa so se „burschi“ napili in razgrajali ter dr. Koppu sikali. Nemški dunajski časopisi se torej dosegli, kar so tako srčno želeli, da so judovski „študentje“ demonstrovali na strelišči zoper Avstrijo, zato, da

morejo zdaj reči zopet, „nemško“ prebivalstvo je „vznemirjeno“.

„Wiener Ztg.“ naznanja imenovanje barona Calice za avstrijskega poslanika v Carigradu ter dostavlja, da je dobil novi poslanik neki poseben nalog, katerega ima v Carigradu izvršiti.

Iz **Gradca** se poroča, da je tudi poslanec dr. Portugall, kakor ondan Walterskirchen, pri svojem volilnem shodu 21. julija izjavil, da ustavoverna stranka nij jedina, da „fortschrittlerji“ nehčejo v ustavovjerne stranki vtopiti se.

Vnanje države.

Iz **Carigrada** se telegrafuje, da je črnogorski knez svojega diplomatičnega zastopnika proč poklical, torej hoče diplomatično zvezo s Turčijo pretrgati.

Dolž **rumunske** meje se zbirajo klati, ki rusko ljudstvo na upor ščuvajo. Ruska vlada se je pritožila zbog tega pri rumunskej, da ne stori svoje dolžnosti.

Nemški listi so se pričeli oglašati k Bismarkovemu činu, ker je poslal nemških uradnikov v Carigrad. Pravijo, da je s tem ojačen nemški upljiv na vzhodu, in ako se pomisli, da na rumunskem in bolgarskem vladarskem stolu sedita Nemca, potem se skoraj veruje, da bode orijent služil nemškemu interesom. Ali zdi se nam, da se bode uže skrbelo, da nemška drevesa ne bodo v nebesa rasla.

S Francoskega se glasi, da hoče vlada poslati v Atene 60 oficirjev vsake vrste, da bodo grško armado prenapredili. Tedaj nehče Francija zaostajati za Nemčijo.

Iz **Rima** se poroča, da bode zbornica v kratkem razpuščena. Zbornica je sprejela budget, a na vrsto v zadnjem nje zasedanju nij prišla nova volilna postava.

„Times“ poročajo iz **Afganistana**, da so največjavnejši glavarji afganistanski priznali Abdurahmana za novega emira. V Charicaru se bodo ž njim sešli.

Dopisi.

Iz novomeške okolice 22. julija.

[Izv. dopis.] Deželni predsednik g. Winkler je, ko se je tukaj mudil, obiskal tudi Grmovo rodbino na njihovej graščini, ker si je hotel ogledati Trško goro. O 9 1/2 uri ga je v Lešnici sprejel župan F. Bojanec iz Šent Petra in občinski odbornik Selak. Oba sta ga spremila v Šent Peter. Na cesti poleg farovža je stal slavolok z nadpisom „Slava!“ Šola in farovž sta bili krasno z zastavami ozaljšani. Slavolok pa je nosil dve cesarski in narodni zastavi. Pod njim so deželnega predsednika čakali učenci, na čelu jim župnik g. Rome. Z živio-klici so sprejeli g. Winklerja, prvega domačega cesarjevega namestnika, in pozdravili ga otroci z lipovimi vejicami, katere so v roki držali. Poleg občinskega zastopa Šentpeterskega je dočakoval deželnega predsednika tudi še župan Belocerkevski. Pod slavolokom je bil g. Winkler sè sledečim ogovorom pozdravljen: „Pre-

častiti gospod deželni predsednik! Pričujoči občini domača in Belocerkevka sta meni posebno čast naklonili, ter sta meni naložili, Vas prečestiti gospod pri Vašem vstopu v naše občine pozdraviti ter se Vam zahvaliti za tako obilno podporo, katero smo mi po Vašej skrbljivosti in netrudljivosti dosegli. V neprenehljiv spomin Vaše dobrote sta se obedve občini počastili, Vas za častnega občana izvoliti, ter meni naročili, da Vam to naznanim in Vas ponižno prosim, da bi Vi blagovolili ta dokaz naše udanosti sprejeti, ker so naše občine male in neimenitne. Vino, po katerem so naše vinske gorice slovele, nam je vreme vzelo. To pa, kar nam vreme vzeti ne more — hvaležnosti polno srce, to vam ponižno darujemo! Navdušeni živio-klici so po tem ogovoru zadoneli. Gosp. deželni predsednik pa se je uljudno zahvalil za čast in dejal, da bode po svojej moči skrbel za prosep občine, katere novi ud je zdaj on ter je opominjal navzočnike, naj bodo zvesti cesarju. Potem pa je prejšnji govornik pred g. deželnega prvomestnika pripeljal dva učenca in dejal: „Dovolite, prečestiti gospod deželni predsednik, da se Vam tudi naša mladež zahvaljuje, da ste Vi po Vašej blagodušnosti in milosrčnosti od nje odvrnili grenko muko lakote. Mi naše otroke učimo moliti in delati, oni niso izurjeni v izvrstnem govoru — torej tudi njih usta ne znajo naznanovati, cesar je srce polno — dovolite, prosim, da jaz te občutke naše mladeži izrazim s klicem: Živio naš veliki dobrotnik, naš velikočestiti gospod deželni predsednik!“ Gospod deželni predsednik se srčno zahvali otrokom, gre potem v šolo, ter jih prav prijazno izprašuje o tem, kar so se učili. Ljubeznjivo vedenje g. deželnega predsednika je otrokom dalo pogum, da so srčno odgovarjali mu in gledali mu v obraz. Otroci so še zapeli cesarsko pesen, potem pa je g. Winkler počastil g. župana sè svojim pohodom. Občini Šent-Peter in Bela cerkev je g. deželni predsednik Winkler vsakej izročil 160 gld., potem pa se je odpeljal na posestvo poslanca grofa Margherija. Povsod, povsod kamor je prišel, bil je navdušeno pozdravljen od naroda.

Iz Kostanjevce 21. jul. [Izv. dop.] Včerajšnji telegram v „Slovenskem Narodu“ je ob kratkem naznanil, da je bil g. deželni predsednik Winkler na svojem potovanju po Dolenjskem sijajno in navdušeno sprejet. Naj tu malo bolj obširno povem, kako ga je sprejelo prebivalstvo kostanjeviško in iz sosednjih vasij.

Dasi je bilo tukajšnjemu županstvu še le v ponedeljek po c. kr. okrajnem glavarstvu naznanjeno, da pride gospod deželne vlade predsednik v torek dopoldne v Kostanjevico, sta bila vendar v naglici napravljena dva slavoloka, jeden pri vhodu v mesto od krške strani, drugi pa pri mitnici. Prvi je imel napis „Dobro došel!“ drugi pa „Srečen odhod!“ Nad napisom pa so vihrale tri zastave: avstrijska v sredi, na jednej strani narodna, na drugej cerkvena. Po deblih smerečic, ki sta slavolok nosili, pa je bilo polno malih zastavic s slovenskimi barvami.

S tem so Kostanjevičani pokazali, da so zvesti Avstrijci, ter da se dobro zavedajo svoje slovenske narodnosti in se ne sramujejo očitno spoznati svoje vere.

K sprejemu gospoda deželnega predsednika se je proti deseteri uri zbral pri prvem slavoloku kostanjeviški občinski zastop, vsi c. kr. uradniki, mestna garda, katerej je zapovedoval, kakor je tu uže dlje časa navada,

namesto stotnika g. nadporočnik baron Gal, duhovenstvo, učiteljstvo, šolska mladina z zastavo (vsak otrok je držal v roki lipovo vejico), in občinski zastopi iz Škocjana, Rake in sv. Križa, akoravno se je bil zadnji gospodu predsedniku uže v Krškem predstavil in mu tudi tam naznanil, da ga je sv. križki občinski odbor izvolil za častnega srenjčana sv. križke občine. Zbralo se je bilo tudi mnogo družega ljudstva. — Prišedšega gospoda deželnega predsednika pozdravi župan domače občine v slovenskem jeziku; potem pa je, kakor je navada, gospod okrajni glavar predstavljal gospode uradnike in druge gospode. Z vsakim je visoki gospod govoril primerno; in navzočnim kmetom in meščanom se je radost na obrazi brala, ko so čuli namestnika cesarjevega govoriti v domačem slovenskem jeziku, in so videli, kako ponižen in ljubeznjiv da je. Tudi za šolsko mladino se je gosp. predsednik jako zanimal; ravno tako tudi za tukajšnje šolske razmere. Idoč spremljan od g. okrajnega glavarja in nadučitelja mej vrstami otrok, je s posameznimi tako uljudno govoril, da je vsacemu dopalo. Gospod okrajni glavar se ustavi pred nekim dečkom ter ga vpraša: „Zukaj pa imaš to vejico v roki, ali zato, da si senco delaš?“ Mesto dečka pa g. predsednik precej odgovori: „O ne, s temi vejicami bi otroci radi mene počastili; pa ne mene, nego presvitlega cesarja, katerega namestnik sem jaz.“ Te besede so naredile ne le na otroke, ampak tudi na druge, ki so jih slišali, tolik vtis, da so se še popoludné, kjer koli se je o sprejemu govorilo, s posebnim povdarkom ponavljale. Potem, ko je bilo predstavljanje končano, se je visokorodni gospod, spremljan od več gospodov, mej katerimi je bil tudi g. državni in deželni poslanec Vilj. Pfeifer, podal h g. županu Kuntariču, da je razdelil še nekaj denarja, nabranega za po toči poškodovane okraje.

Sprejel je tudi domači občinski odbor, kateri mu je zdaj naznanil, da ga je mesto Kostanjevica in kostanjeviška občina dné 19. t. m. izvolila za svojega častnega meščana in srenjčana, ter ga prosil, da bi blagovolil to izvolitev sprejeti. Gospod deželni predsednik se potem zahvali za izkazano mu čast, ter povdarja, da on tolike časti še ne zasluži, ker še nij imel prilike občini s čim koristiti.

Ko je gospod predsednik ogledal tudi bližnji nekdanji cistercijanski samostan, se je podal v Šent Jarnej, kjer je bil enako navdušeno sprejet.

Kostanjevica nij še dozdej imela nobednega častnega meščana, njen prvi častni meščan je torej g. Winkler. S tem je pa naše mesto pokazalo, da ima vse zaupanje do sedanje vlade, ter da tiste baže ljudje, kateri so našemu mestu s protinarodnim vedenjem delali nečast, več nemajo nikakršne veljave, ali pa so se vrnili iz sramotnega pota, po katerem so hodili, zapeljani od par zagrizencev in zlobnih sovražnikov lastnega naroda. — Da je v Kostanjevici kdaj do sporazumljenja prišlo, bi se mogli v prvej vrsti zahvaliti smrti, ki je poseblo pridno mej tako zvanimi „finfarji“ pobirala, tako, da jih je silno malo še živih, ki pa tudi niso več nevarni pravičnej narodnej stvari. Z odhodom prejšnjega sodnika P. je bila tu nemčurskej kači glava strta; zdaj giblje le še nje rep, pa tudi uže jako slabo. — Pomniti je tudi še, da izmej vseh tukajšnjih korporacij se samo krajni šolski svet pozdravljenja

gospoda deželnega predsednika nij udeležil. Slišali smo sicer, da je njegovega predsednika nekdo izgovarjal, da je bolehen; a bolezen nij nikakor taka, da bi dotični gospod ne bil mogel pet korakov daleč koračiti, kar je brez vse težave storil preje in pozneje. Bolezen tistega gospoda je uže davnaj znana, ne le doma, ampak tudi daleč čez meje domače občine, ter se imenuje?

Iz Rádovljice 20. julija. [Izv. dop.] Evo tužne vesti, da je 17. t. m. popoludne ob 3. uri g. Lsh, naš c. kr. okrajni sodnik nagloma — umrl. —

Kakor strela iz jasnega neba nas je zadela ta strašna novica.

Ljudje so tiho skupaj stali in solze so jim v očeh igrale.

Bil je pa ranjki tudi visoko čislán, narod ga ljubi kakor svojega očeta. Njegov značaj je bil čist kakor srebro. Kakor skala trdno je stal zmirom za pravice svojega slovenskega naroda, katerega je prisrčno ljubil. Bil je naroden tudi v zleh časih.

Na prezgodnjej njegovej gomili žaluje blaga vdova, žalujeta dva sina polna dobrega upanja in pa ves naš narod, komur je ranjki posvetil vse svoje moči! Ljudje sploh govoré enodušno: pravičen mož je bil in dober, tacega ne bomo več dobili! Kratka sodba, ali malo je smrtnih, ki bi se moglo tako lepó o njih govoriti kot o Lahu.

Z Gorenjskega 15. julija. [Izv. dop.] Od velike važnosti in koristi je, ako župani jednega ali več okrajev večkrat skupaj pridejo, se spoznavajo in se v mnogih rečéh posvetujejo in da morejo tako v glavnih vprašanjih kakor v odločilnih trenutkih vsi jednako in odločno postopati, ker le na ta način morejo župani svojim občinam in splošno kaj koristiti. Velikrat je na tem vse ležeče, da se občine, oziroma občinski predstojniki o pravem času in na pravem mestu za jedno reč ali proti oglasé, in to je posebno pri sklepanji novih postav, pri izvršitvi takih postav in enakih rečij. — Jeden tak važen trenotek je bil tudi zdaj pri sklepanji nove postave, namreč: odprava duhovenske in cerkvene bire, posebno za kmetske občine. Kako koristno in prav bi bilo tukaj, ako bi vsi občinski predstojniki k jednemu zboru ali konferenci vkup prišli in se v takih zadevah odločno izrekli, — in ako bi večina našega deželnega zbora ne hotela poslušati našega glasu, bi se s svojimi zahtevanji obrnili do vlade, do ministerstva, do cesarja, in mislim tam bi vendar ozir jemali na izrek občinskih predstojnikov, na glas ljudstva; in tako bi se lahko v takih zborih, v vsem našem delovanju in postopanju v važnih rečéh razgovorili in posvetovali.

Namen mojih denašnjih vrstic je, nasvetovati, da bi se občinski predstojniki Kranjskega okraja v odločenih časih, to je: vsak mesec, ali vsake dva ali tri mesece jedenkrat k skupnemu zborovanju ali konferenci zbrali, kjer bi se vsa glavna dnevna vprašanja razpravljala, razni nasveti stavili, sploh da bi se v vseh rečéh posvetovalo in razgovarjalo, kar delokrog županov zadene.

Take konference županov se vršé uže več let na Koroškem in tudi drugod, in vidi se, da imajo dober vspeh.

Prepričan sem, da bi tudi pri nas taki zbori prav veliko koristili, ker marsikateri župan bi bil po tem k delovanju izpodbujen. Posebno v sedanjem času, ko se bode več rečij preuredilo, marsikatera postava predrugačila, bi se po skupnem delovanju občinskih pred-

stojnikov veliko koristnega za občine in za narodno reč dalo doseči, nasprotno pa nekoristnega odvrniti.

Naj bi gospod župan v Kranji ali gospod župan v Loki na čelo stopil, in vse župane Kranjskega okraja k tacemu zborovanju povabil, prepričan sem, da bi se vsi tega zborovanja udeležili.

Iz Metlike 20. julija. [Izv. dopis.] „Vrag nigdar ne spi,“ tako je naš pregovor in ta se je obistinil dné 18. t. m. zvečer; takrat je nastala silna nevihta ter je v občinah Drašice in Radovice uničila ves pridelek po vinskih goricah ter odplavila zemljo. Ubogi kmet! Vlanskega leta ga je tlačila živinska kuga, letos mejni kordon, katerega je moral sam oskrbljevati, a zdaj mu je toča vse potokla!

Iz Górenjega grada 20. julija. [Izv. dop.] Naša čitalnica ima zopet vesel dan za beležiti, prijetne ure, ki jih je nam mnogobrojno došlim dne 18. t. m. pripravila. Na Mohorjevo — „lepo nedeljo“, na god naših farnih patronov priredila je čitalnica veselico v spomin tisočletnice uvedanja slovanskega jezika v očitno službo božjo. Za olépsanje trga se je ne samo radi praznovanja cerkve nego tudi zavoljo napovedane čitalnične zabave mnogo skrbelo. Postavili sta se dve „maji“, smreki po dvanajst seznjev dolgi, na katerima zdaj lepe rdeče-modro-beli zastavi onim še od ustanovljenja čitalnice na lipi in na jagnedu navezanim trobojnicam vibrati pomagati. Napravil se je tudi lep čitalnični napis, za katerega se nam ne bo treba toliko boriti kakor ptujske sestri, visel in kazal bo, ka tu sami Slovenci bivajo. Ob osmej uri zvečer pa je nas godba in pokanje možnarjev vabilo v čitalnične prostore. Prišli smo v obilnem številu in radostni poslušali jedrnat govor, ki ga je imel odbornik g. Kralj v slavo sv. možev Cirila in Metoda, katera sta prva zasadila klico sv. vere na krasnih slovanskih tleh, in tako tudi obudila duh narodnega zavedenja. Več minut trajajoči rokopolok in živoklici so očito kazali vtis krepkega govora. Po dovršeni dobroteljni tomboli in mej počitki veselih plesalcev pa je popeval naš mladi pevski zbor več izvrstnih narodnih pesnij v občeno pohvalo.

Iz Trsta 19. julija. [Izv. dop.] Irredentovske agitacije se tukaj zopet pričenjajo kakor pred dvema letoma, in se pridno podpirajo iz Italije. Tako je dejal nedavno „Diritto“, oficijozni list italijanskega ministerskega predsednika Cairolija, da je primorsko vprašanje samo vprašanje časa, „questione di tempo“. Italija, pravi navedeni list, ne bode nigdar opustila svojega prava. Prouzročila da zaradi tega ne bode boja, a čakala bode take prilike, kakor je bila 1859, 1866 ali 1870. Tako piše vladni italijanski list. No, reči se mora, da Italijani razumejo svoj posel in zato je malo odveč, ako se jim še kaj veruje. Zato bi morali tudi Primorci dobro paziti in porabiti vsako priliko, da naglasimo, da smo še tukaj. Italija mora izvedeti, kdo ima na Primorskem besedo in večino, Slovan ali Italijan. V to smer bi najboljše bilo, da se jeden kos tržaškega ozemlja priklopi Kranjskej.

Tukaj se delajo velike priprave za predvečer 18. avgusta in po celej Primorskej bodo zopet letos goreli velikanski kresovi Lahom na jezo.

Iz Kopra 20. julija. [Izv. dop.] Pismene skušnje zrelostne so se na tukajšnjem

mošk. učiteljski za Primorje vršile od 2.—11. t. m. Oglasilo se je k skušnji 40 četrtoletnikov, mej njimi je bilo 24 Slovencev, 4 Hrvatje in 12 Italijanov. Razen njih 4 privatisti in 4 lansko leto reprobani. Skupaj tedaj 48. Ustmene skušnje so trajale od 12.—20. t. m. Aprobovanih je 38, in sicer sè slovenskim poučnim jezikom 12, sè slovenskim in nemškim pouč. jez. 8, sè slovenskim in italijanskim 1. Potem s hrvatskim p. j. 2, s hrvatskim in nemškim 1. Mej Italijani, z italijanskim p. j. 13 in z italijanskim in nemškim 1. Od vseh 48 maturandov je reprobovanih za dva meseca iz samo jednega predmeta 4, in za jedno leto 6; mej slednjimi dva vnanja. Konec šolskemu letu bode še le 31. julija. Novim gospodom učiteljem želimo mnogo lepega vspeha in mnogo lastnega truda, da dospemo do prave nam svrhe. Bog te spremi, draga mladina, na vseh tvojih potih! Ne zabi načel, koje si si tekom let pridobila, ne zabi vednosti olike in čvrste možatosti!

Od kordona (hrvatsko-kranjske meje) 12. julija. [Izv. dop.] Znano je, da so na Kranjskem tudi Vlaha, spadajoči pod Hrvatsko. To so Marijindolci. Ta kos zemlje je ob Kolpi mej Adlesičami in Preloko. Zaradi mejnega zapretja ne smejo Vlaha prestopiti meje kranjske, 10. t. m. so pak vojaki dva Vlaha ulovili na kranjskej zemlji. Bila sta v mlinu Žuniškem, za kamor sta baje dobila dovoljenje od oblasti karlovske. Vsled tega bi se bil skoro vnel hud boj; kajti ko so Vlaha čuli, kaj da se je dogodilo, zbrali so se moški, ženske in deca, vsak s kakim orodjem v roci, z vilami kosami itd., ter so hoteli zabraniti vojakom prehod čez Vlaško in osloboditi ujetnika. Prigovarjali so se menda dolgo, pozneje so se vendar Vlaha pomirili in razšli, a 8 vojakov odpeljalo je oba Vlaha v zapor.

Da mejno zapretje nij baš prijetno, to ve vsak; osobito pak tu. Kranjci, Hrvatje in Vlaha so si tu sosedje.

Imamo mejno reko in suho granico. Delalo se je menda uže na to, da bi prišel Marijindol pod Kranjsko, ali dosedaj so bili vsi koraki merodajnih krogov baje brezvspešni.

Naši ljudje imajo tudi travnike na Vlaškem, sedaj bo treba travo kositi, a ne smejo čez mejo. Vlaha so sedaj po zadnjem dogodku jako ljuti na Kranjce ter pravijo, ako mi ne smemo na Kranjsko, tudi vi ne smete na Vlaško, ker dosedaj je veljalo, da so Kranjci šli slobodno čez suho vlaško mejo, a Vlaha nikakor ne na Kranjsko. Če bi bilo to, potem so Žuničanje, seljaki kranjski, ki v kotu prav mej Vlaha žive, v jako čudnem položaji. Na Kranjsko jim Vlaha, na Hrvatsko pa Kranjci branijo. Bodo tedaj morali po zraku letati?! Naš svet dalje jako občuje z Hrvati, posebno ide v mesto Karlovac, kjer je živahna trgovina.

Tu kupujejo tudi domače potrebščine, ker so ceneje, nego drugod. Sedaj pak mora človek čez Vinico ali pa na Metliko in potem porabi v Karlovac in nazaj 2 dni, mej tem, ko bi na čolnu pri Preloki lehkotja in nazaj prišel v jednem dnevi. Kmet baš néma toliko časa, da bi se sprehajal. Dela ima čez glavo na polju in doma, vrhu tega mora stražiti na meji brez plače, in vsled prepovedi skupne paše ne more malega otroka poslati na pašo, temuč mora iti sam ali kak odraščén. Žalostno, a istinito.

Tudi Hrvatje dobajajo po posliah na Kranjsko, ker imajo tu vinograde. Letos nijso mogli

prašiti, ni okopavati, zato zaostaja tršje, — a davek je jednak.

Revno je uže itak tukajšnje prebivalstvo, če pak sedaj še ne bo moglo svojih pridelkov domov spravljati, če bo i dalje vsak prehod čez mejo Vlaško in Hrvaško tako ostro prepovedan, stan bornega seljaka bo toliko žalostneje. Potem tužna mu majka.

Mi pak se vendar nadajamo, ker je niti tu niti v črnomaljskem okraji niti v novogradskej županiji kak živinski betek, da se bo kmetu vsaj nekoliko olajšalo breme, da bodo odpravljene civilne straže, da se napravi kaka bajta za kajenje in da se dovoli prehod tudi pri Preloki, za promet najvažnejem kraji na Kranjskem.

Za to pak mislimo, da je uže skrajni čas.

Sicer pak: Videant consules, ne quid detrimenti capiat republica.

Domače stvari.

— (Zopet uradna „Laib. Ztg.“ in Medvodska afera.) Dunajski večerajšnji večerni listi prinašajo iz Ljubljane od oficijoznega korespondenz-bureaua telegram, ki poroča samomor Medvodskega žandarma, pa dostavlja: „dozdanje preiskavanje je pokazalo, da takomenovani napad na mejnarodno „liedertafel“ dozdej niti konstatiran nij, gotovo pa je, da nij bil nihče močno poškodovan.“ — „N. Fr. Pr.“ pristavlja temu, da je uradna „Laib. Ztg.“ o tem napadu referirala, torej dunajski listi zvalujejo svoje laži in svoje psovanje na kranjsko deželo na ljubljanski uradni list! In res. Vsak dan smo dozdej pričakovali, kakó bode kranjski uradni list („Laib. Ztg.“) slovesno preklical svoje nesramno obrekovanje in hujskanje, da so bili napadovalci „naščevani“ (aufgehetzt), ali da bode „Laib. Ztg.“ vsaj to doka za ti poskušala. Pa zastoj tega čakamo! Prvi je ta uradni list vrgel lažljivo in pretirano poročilo o „nahujskanih“ napadovalcih in o „več ranjenih“ mej svet; prva je „Laib. Ztg.“ vznemirila javnost, a zdaj niti ne preklicuje, niti ne dokazuje! Je li to spodobno za uradni list? Mi terjamo, da se taki ljuti slavofagi od uradnih časnikov odpravijo, uradni listi nijso za hujskanje, niti za širjenje neresničnosti. Neresnična in hudobna denunciacija „Laib. Ztg.“ je zakrivila smrt Medvodskega žandarma. A ta žrtva somišljenikom gg. Suppantšitscha in Wawreczke menda še nij dovolj, kajti v večerajšnjem „Laib. Tagbl.“ (od 22. julija) terjajo, naj se kaznuje še štacijski šef v Medvodah, ker je — svojo dolžnost storil in „liedertafelskim“ razsajalcem železnice ne odprl prej, predno je bil čas za to. „Tagbl.“ poroča smrt žandarmovo, pa dostavi s cinično slepo maščevalno strastjo: „gegen den brutalen stationschef, dessen rücksichtsloses benehmen wohl mehr als eine rüge verdient, soll eine untersuchung eingeleitet worden sein.“ Torej „Tgbl.“, žurnalistični bratec „Laib. Ztg.-e“, terja še jedno žrtev, smrt žandarmova mu nij dovolj! Taki so nemškutarji, to je nemška kultura.

— (Odbor za Kopitarjevo slavnost) je imel pod predsedništvom dr. Zarnika v sredo večer sejo in je uže naročil pri tukajšnjem kámenoseku g. Čamerniku spomensko ploščo, ki se bode ob tej slavnosti vzdala v Kopitarjevo rojstveno hišo v Repnjah za Šmarno goro pri Ljubljani, ter je dalje sklenil druge priprave delati. Program se kasneje sestavi.

— (Študentu Šviglju), o katerem smo ondan poročali, da je bil v Počtivilskem gozdu pobit, slišimo, da mu je nekoliko bolje. da si se še popolnem ne zaveda. — O tem se nam tudi piše: „V št. 160 „Slov. Naroda“ ste poročali, da sta dva vlačugarja četrtič Šviglja v družbi z neko vlačugarico našla in ga pobila. Temu nij bilo prav tako, ampak: Več dijakov se je namenilo proti jutru 15. julija na Rožnik kavo pit. Ker so bili nekoliko vinjeni, so peli. Vlačugarji to slišavši prileté in Šviglja, (drugi so zbežali) rekoč, da tu dijaki nemajo nič opraviti, pobijó. Toliko v ohranjenje Švigljeve časti.“ — Tudi od tukajšnje mestne straže smo slišali popravek, da niso žandarmi, ampak mestni stražniki one „vlačugarje“ prijeli, ki so fanto pobili.

— (Iz Ptujca) se nam pošilja vabilo k veselici, katero napravijo mariborski gimnazijci v ptujski čitalnici v nedeljo dné 8. avgusta. Začetek je ob 8. zvečer. Program je: 1. „Na boj“, zbor, A. Hajdrih. 2. Pozdrav, govori gospod prof. J. Žitek. 3. a) „Jadransko morje“, zbor s četverospévom in spremljanjem na glasoviru, dr. G. Ipavic; b) „V sladkih sanjah“, četverospév, A. Hajdrih. 4. „Cigani“, zbor s tenor-solo, Fr. Vogel. 5. Slavnostni govor, govori g. M. Murko. 6. „Domovina“, zbor s tenor- in bariton-solo, dr. B. Ipavic. 7. „Moje sanje“, romanca za gosli s spremljanjem glasovira (gg. A. Stoeckl in A. Ipavic), Fr. Krežma. 8. a) „Što čutiš“, zbor, D. Jenko; b) „V tihí noči“, četverospév, A. Foerster. 9. „Petelinč-kova ženitev“, šaljiv zbor, A. Hajdrih. 10. „Kdo je mar?“ 1., 2., 5., 6., 7., dr. G. Ipavic. — Po besedi ples.

— (Iz Žavca) se nam piše: V Žavcu se je ustanovila prostovoljna požarna straža; udov je izvršujočih 44 in se je uže precej denarja nabralo. Dne 20. t. m. je bila volitev ter so bili voljeni: za načelnika g. J. Hausenbihler, za namestnika g. Jos. Širca. V odbor pa gg. Rud. Žuža, J. Lorber, Jos. Žuža, Rud. Šenica, J. Šusteršič, Ernest Širca, Dragotin Žuža in Vinko Janič.

— (Iz Maribora) potrjuje zdaj tudi „Slovenski Gospodar“ ondanšnjo našo novico, da je dr. Duchatsch svoj mandat kot državni in deželni poslanec odložil in sicer iz rodbinskih oziróv.

— (Toča) je pobila, kakor „Gosp.“ piše 20. t. m. iz Teharske fare, dalje iz Dobernske in od Razborja pri Slov. Gradci, da je padala silna toča, debela kot orehi, golobina ali kurja jajca. Pridelki so uničeni.

— (Iz Celovca) se nam piše: Zanimivo je brati, kako „Kärntner Volksstimme“ piše o našem umetniku g. Ozbiči, tehniku s

cementom itd., kako na občo zadovoljnost popravlja in novo postavlja altarje in druge reči. Tako ravno je v jednej številki v „K. V.“ dopis iz Železne Kaplje, kjer je O. lansko leto celo cerkev prenovil in letos krstni kamen v gotičnem zlogu čisto nov iz angleškega marmor-cementa postavil, kateri, kakor dopisnik piše, je prvi in najlepši v Koroškij. G. Ozbič je krstni kamen razstavil v obrtniškej dvorani tukaj; jako dobra kritika je v „Klagenfurter Zeitung“.

— (Popravek.) V prvej „domačej stvari“ včerajšnjega našega lista vrinila se je na konci sestavka tiskovna pomota; v nemškej dotičnej besedi naj se bere „ie“ namestu „u“.

Umrih so v Ljubljani:

20. julija: Alojzij Franc, železniškega izprevodnika sin, 2 leti, na poljskij cesti št. 42, za vnetico grla.

21. julija: Katarina Kramar, čuvajeva žena, 70 let, v Kravjéj dolini št. 6, za spridenim drodom. — Rozalija Zupan, pisarne slugé žena, 49 let, v ključaničarskih ulicah št. 3, za prsno vodenico.

22. julija: Neža Grile, hišnika žena, 33 let, v krakovskih ulicah št. 29, za jetiko. — Adela Polegeg, uradnika hči, 2 leti, Zabajak št. 6.

V deželnej bolnici:

20. julija: Marija Grum, delavkino dete, 4 mes., za sušico.

Dunajska borza 23. julija.

(Izvirno telegrafijno poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	72	gld.	60	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	„	60	„
Zlata renta	87	„	35	„
1860 drž. posojilo	132	„	—	„
Akoije narodne banke	830	„	—	„
Kreditne akoije	278	„	10	„
London	117	„	75	„
Srebro	—	„	—	„
Napol.	9	„	35	„
O. kr. cekini	5	„	84	„
Državne marke	57	„	75	„

Ed. Fumagalli.

Denes izredna predstava

s popolnem novim programom.

Velika nagradna borba,

pri katerij se bode neki mož boril z atletom R. Skajjem. Nagrada je srebrna cilindur-ura.

Mej drugim:

Veliko obstreljavanje Sebastopola,

pri katerem sodeluje 14 osov.

Koncem:

Tatinski lovec ali nedolžni obsojenec,

Lovska pantomima v 8. dejanjih.

Spoštovanjem

Ed. Fumagalli.

(347)

Ign. Thomanova vdova

v Kravjéj dolini št. 12

priporočá

svojo zalogo dovršenih

nagrobnih spomenikov

ter izvršuje prav po ceni vsa

v kamenosekarsko obrt

(331-2)

pripadajoča dela.

Dobro, točno in po ceni izdeluje altarje in druga cerkvena dela.

Tucl.

23. julija:

Pri Slonu: Triller, Kivardy iz Zadra. Hirsch iz Dunaja. — Panzera iz Trsta. Pr. Malicki: Herbenševič iz Zagreba. Maichin iz Dunaja. — Gilbert iz Maribora. Somer iz Prage. — Schläpfer, Frohman iz Trsta. — Herstein, Reiman iz Dunaja.

Zoper jetiko! Radgostski univerzalni čaj

rožnovski maho-rastlinski celtilčki,

pr. por. čaj se posebno

za vse, tudi za zastarane boleznij na pljučah, za srčne, prsne in vratne bolecine, posebno za sušico, želodčovo slabost, za splošno slabost čutnic in začénjajočo se pljučnico!

Velko števílo priznanskih pisem razpolagajo se v prepričanje

Gospodu lekarju J. Seichertu v Rožnavi.

Uže tri mesece boleha moja soproga za nevarno pljučno boleznijo. Ker se mi je od mnogih stranij priporočalo, prošim, da mi pošijete povr tno 1 zavitek Radgostskega čaja in 2 škat. maho-rastlinskih celtilčkov. Naslov:

Župan v Črašnjevcij poleg Ilirske Bistrice.

Gospodu lekarju J. Seichertu v Rožnavi.

S tem vas prijazno prošim, pošijete mi svojega izvrstnega Radgostskega univerzalnega čaja, ki me je popolnem ozdravil mojega dolgoletnega hudega katara v želodci, zap t 2 zavitka preje ko mogoče, po posnem povzetij. Preverjen sem, da bode ozdravil tudi mojo soprogo, ki za isto boleznijo boleha. Prošim vas pa na dalje tudi, da mi pošijete še dva zavitka vaših maho-rastlinskih celtilčkov, katere rabijo moji otroci zoper oslovski kašelj.

Sé spoštovanjem udan

F. Müller, vodja.

Ronov, na Češkem, 6 aprila 1878.

Vaše blagorodje!

Izvolite mi brzo poslati s poštnim povzetjem 2 zavitka Radgostskega univerzalnega čaja in 2 škatlijci Rožnovskih celtilčkov. — Oboje se je dobro obneslo. Naslov:

Theresia Zoufaly,

cale dei tintori, Ill. p. casa nadovič a Zara (47-3)

Vaše blagorodje!

Ker se mi je vaše izvrstno zdravilo od mnogih stranij tople priporočalo, zato vas prošim, da mi kman pošijete s poštnim povzetjem 3 zavitke Radgostskega univerzalnega čaja in 3 šk. maho-rastlinski celtilčkov. Udani

Ivan Poduška,

lovec grofa Choteka v Neštianu pri Klokú v Sremu

Od tega po zdravniškej razložbi in predpisih pripravijeni čaj, vejá za 1 dnevno rabo pripravijeni paket z nakazom o rabi 1 gld. av. v. Jedna originalna šatija Rožnovskih maho-rastlinskih celtilčkov 50 kr. Za kolek in zavijanje pa 10 kr. posóbe.

Radgostski univerzalni čaj in Rožnovski maho-rastlinski celtilčki dobivajo se jedino le v lekarni J. Seicherta v Rožnovi na Moravskem, in razpošijajo se naročila na vse strani proti poštnemu povzetju.

Da je pa p. n. občinstvu bolj priročno, imajo tudi za te sedeči lekarji: W. Mayr v Ljubljani, W. König v Mariboru, S. Mittelbach in J. Cejbeč v Zagrebu, Barmherzige Brüder in A. Nouved v Gradci, A. Marek in J. Kupferschmied v Celji, O. Ruskheim v Lipnici, Carl Grabacher v Murau, J. Hing v Rottemanu, W. Thurnawa v Celovci.

Zaloge

napravile se bodo v vseh lekarnah in večijh prodajalnicah materija neza blaga.

Rožnovski cvet za žijce, hitro in trajno zdravlja puiko, arganje po udih in vsake vrste sabs v žijcih in kitah. Izvirna solenica 70 kr. av. v., za kolek in zavoj 10 kr. več. Pravi se doli samo naravnost iz lekarne v Rožnavi (Moravska).

Jedna originalna steklenica z navodom, kako lek rabiti, stane 70 kr., za kolek in zavoj 10 kr. več.

Prava takšna voda se dobiva samo neposredno v I. kar. rožnovskij

Rožnovske majeye brinze (pravi ov. ji sir). Ker je pop sam prevzel na svoje stroške jedno največijh tukajšnjih planinskih salaš, pošijta ovéji sir najbolše vrste 1 kilo s posodo vred á 60 kr. av. v.

Pri pošijanj. po poštnim je jednaka do 6 kilo) velja kolek in zavoj 10 kr. več

Naslov: J. Seichert, lekar v kopelji Rožnavi.